

Rychnov nad Kněžnou je nejen krásným městem a vstupní branou do Orlických hor. Je také místem, odkud pochází celá řada významných osobností. Většina z nich je známa široké veřejnosti, jsou zde však i osobnosti s regionální, zato výraznou působností.

První zprávy o městě pocházejí z roku 1258. Obyvatelé se kromě zemědělských prací a chovu dobytka živili drobnými řemesly, zejména soukenictvím, proto bylo město nazýváno „Rychnovem Soukenickým“. Městský znak, pannu na jelenu, Rychnovu udělil král Vladislav II. v roce 1488. Od roku 1640 patřilo zdejší panství rodu Kolowratů Libštejnských, kteří město obohatili o barokní zámek. V roce 1714 bylo založeno piaristické gymnázium, které přineslo příležitost k vyššímu vzdělání.

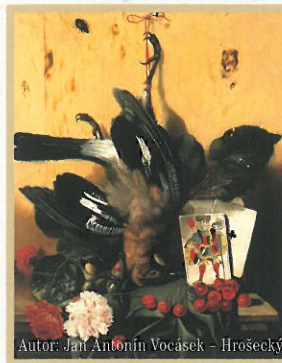
Podle pověsti se dcera mocného vladky rozhodla jezdit na jelenu, kterého dostala darem. Jednou se ale zvíře splášlo a vladkovu dceru by to stálo život, kdyby jelena nezastavili lidé z Rychnova. A od té doby má Rychnov nad Kněžnou ve znaku pannu na jelenu.

→ Jiří RYCHNOVSKÝ (asi 1540 – 1615/16)

Významný český renesanční skladatel. Zhudebnil české i latinské texty pro potřebu utrakvistické církve.

Jeho osobnost připomíná pamětní deska na rychnovské zvonici, kde se mimo jiné nachází i třetí největší zvon v Čechách - Kryštof.

→ Jan Antonín VOCÁSEK – HROŠECKÝ (26. 2. 1706 – 26. 6. 1757)

Malíř, pravděpodobně narozený v Rychnově nad Kněžnou, který již od mládí projevoval malířské nadání. Jeho matka pocházela z Hrošky u Rychnova, proto označován Hrošek. Pracoval jako samouk a správce výtvarných sbírek na Kolowratském zámku v Rychnově nad Kněžnou.

Reprezentativní kolekce jeho barokních zátiší je součástí Kolowratské zámecké obrazárny.

→ František Martin PELCL (11. 11. 1734 – 24. 2. 1801)

Slavný rychnovský rodák a absolvent rychnovského piaristického gymnázia. Po studiu nastoupil na filozofickou fakultu a uvažoval o povolání kněze. Při studijních pobytech v zahraničí se věnoval především historii a gramatice. Později se specializoval na české dějiny a spolupracoval s českými obrozenci kolem České soukromé společnosti nauk. Stal se také prvním profesorem obnovené stolice českého jazyka a literatury na univerzitě v Praze.

V Rychnově se kromě jeho rodného domku nachází i gymnázium nesoucí jeho jméno.

→ Magdalena Dobromila RETTIGOVÁ (31. 1. 1785 – 5. 8. 1845)

Známa česká spisovatelka beletristických děl, autorka Domácí kuchařky a vlastenecky orientovaná buditelka. V roce 1824 se s manželem Janem Aloisem Sudipravem Rettigem, známým právníkem a radním, přestěhovali do Rychnova nad Kněžnou. Bydleli v prvním poschodí radnice na náměstí. M. D. Rettigová zde v roce 1825 dopsala svoji slavnou Domácí kuchařku, která patřila v 19. a 20. století k nejvydávanějším knihám v Čechách.

Dnes M. D. Rettigovou kromě pamětních desek připomíná i expozice v Muzeu hraček v Rychnově nad Kněžnou.

→ Jindřiška RETTIGOVÁ (10. 6. 1813 – 14. 9. 1854)

Dcera známé spisovatelky Magdaleny Dobromily Rettigové a právníka Jana Aloise Sudiprava Rettiga. S rodiči žila v Rychnově nad Kněžnou. Zde rozvíjela své pěvecké a herecké nadání a ztvárnila první role při ochotnických představeních. Později získala angažmá ve Stavovském divadle v Praze a od roku 1841 působila jako dvorní operní pěvkyně v Mnichovské opeře.

Jindřiška byla jednou z prvních českých sopranistek, která dosáhla evropského významu.

→ August SEDLÁČEK (28. 8. 1843 – 15. 1. 1926)

Historik, genealog a heraldik, který působil na rychnovském piaristickém gymnáziu. Již za studií na gymnáziu zkoušel zpracovávat dějiny hradů, zámků a tvrzí. Jeho prvním působištěm bylo piaristické gymnázium v Litomyšli, odkud byl přeložen právě do Rychnova nad Kněžnou.

Za roky své působnosti na Rychnovském studoval místní archivní fondy, dokončil svou profesuru a seznámil se s budoucí manželkou, díky které získal dobrý zázemí pro svou práci.

August Sedláček je autorem monumentálního díla Hradů, zámků a tvrzí království Českého.

→ Arnošt PRAUS (3. 3. 1873 – 12. 11. 1907)

Český varhaník a skladatel narozený v Rychnově nad Kněžnou. Pocházel z hudební rodiny. Gymnázium absolvoval v Rychnově nad Kněžnou a poté studoval na Varhanické škole v Praze. Byl žákem Antonína Dvořáka.

Dnes jméno tohoto skladatele nese rychnovský Prausův pěvecký sbor.

→ **Karel PLACHETKA**
(2. 2. 1877 – 24. 9. 1961)

Po maturitě na rychnovském gymnáziu a nedokončeném studiu práv odešel za práci na Moravu. Do Rychnova se vrátil až v roce 1949 a žil tu až do své smrti. Svůj zájem o přírodu projevoval od dětství, na gymnáziu byl podporován profesorem Karlem Kopeckým. Jeho pozornost poutali především ptáci. Patřil k první generaci československých ornitologů.

V současnosti je možné v Rychnově nad Kněžnou navštívit Plachetkův památník s ornitologickou expozicí.

→ **Anatol PROVAZNÍK**
(10. 3. 1887 – 24. 9. 1950)

Anatol Provažník se narodil v Rychnově nad Kněžnou jako syn Aloise Provažníka a od mládí se věnoval hudbě. Dokonce se stal varhaníkem v katedrále sv. Víta v Praze. Předmětem jeho zájmu byl však rozhlas. Proto studoval radiofonii v Berlíně po jejímž absolvování nastoupil na místo zástupce šéfa Československého rozhlasu. Pro rozhlas zřídil rozhlasový orchestr a provedl mnoho úprav skladeb našich i světových klasiků.

V Rychnově jeho osobnost připomíná busta na „Rychnovském Slavíně“ poblíž kostela Nejsvětější Trojice.

→ **Karel POLÁČEK**
(22. 3. 1892 – 21. 1. 1945)

Nejznámější rychnovský rodák, novinář a spisovatel. Pocházel ze židovské rodiny, která v Rychnově vlastnila obchod s koloniálním zbožím. Prosadil se jako novinář v Lidových novinách. Za německé okupace byl v roce 1943 převezen do terezínského ghetta a následně se dostal až do Gleiwitz, kde během nacistické genocidy umírá. Zřejmě nejznámější knihou Karla Poláčka je humoristický román Bylo nás pět, který si získal srdce malých i velkých čtenářů. Poláček se v něm vrací do svého dětství, které prožil právě v Rychnově.

Osobnost Karla Poláčka připomíná v Rychnově mnoho míst i kulturních akcí – festival Poláčkovy léto, expozice v synagoze, sousoší Bylo nás pět, naučná stezka Rychnovské šlápoty či animační program Putování se Zilvarem o letních prázdninách.

→ **Jiří ŠLITR**
(15. 2. 1924 – 26. 12. 1969)

Český hudební skladatel, instrumentalista, herec a výtvarník, který výrazně ovlivnil českou populární hudbu. Po studiích na rychnovském gymnáziu vystudoval práva. Je spoluzakladatelem Rychnovského dixielandu. Spolu s Jiřím Suchým vytvořili hereckou dvojici, která zahájila éru „divadel malých scén“. Nejznámější Šlitřovo působení je v Divadle Semafor.

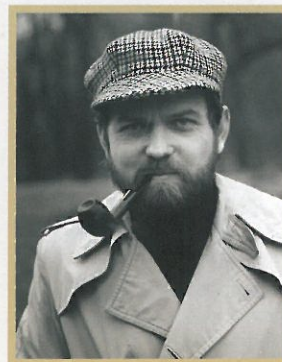
Jiřího Šlitřa si Rychnov každoročně připomíná festivalem Šlitřovo jaro.

→ **Rudolf ROKL**
(16. 12. 1941 – 23. 9. 1997)

Rychnovský rodák, významný klavírista, skladatel a dlouhodobý přítel Karla Gotta. Již v sedmi letech natočil svou první gramofonovou desku a vyhrál soutěž mladých klavíristů v Ostravě. Studoval na konzervatoři a poté na AMU.

Byl velmi nadaným a všestranným hudebníkem. – věnoval se populární i vážné hudbě. V 60. letech vyhrál mezinárodní jazzovou interpretační soutěž.

Pamětní busta Rudolfa Rokla se nachází v parku před rychnovským gymnáziem.

Městské informační centrum Rychnov nad Kněžnou

Staré náměstí 68, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
Tel.: +420 494 539 027, e-mail: mic@kulturark.cz

Vydalo: Městské informační centrum Rychnov nad Kněžnou ve spolupráci s Kulturou Rychnov nad Kněžnou s.r.o. a Městem Rychnov nad Kněžnou

RYCHNOV nad Kněžnou

...po stopách významných
osobností I. díl

Eda Komárková, Ondřej Jurek, Jan Křivánek, Jan Křivánek, Josef Zilvar

„My hoši, co spolu chodíme, prožíváme všelijaká dobrodružství. Jestli chcete, tak pojďte s námi...“

Město
Rychnov nad Kněžnou

ORLICKÉ HORY
A PODORLICKO